

A BUK NA VAVAARIKAI KAI IOANES

1 ¹Go a vavaarikai kai Iesu Kristo, nina God i ga tul tar ia upi na vateten kana umana tultul ta nam ra lavur magit i maravai ba da pait diat; ma i ga vakilang tar ia ma i ga tulue kana angelo me tadav kana tultul Ioanes; ²nina i ga varvarvai dovot ma ra tinata kai God, ma ra varvai dovot bula kai Iesu Kristo, ra lavur magit ba i tar gire. ³Nina i lukluk go ra lavur tinata na propet, ma diat dia valongore, ma dia nukluk pa nam di ga tumu ia tana, dia ti doan; tago ra kilala i maravai.

A varvagai pire diat ra lavurua na ekelesia

⁴Ioanes, tadav ra lavurua na ekelesia ta ra gunan Asia: A varmari tadav avat ma ra malmal, tai nina i laun go, ma i ga laun lua, ma na laun namur; ma tai ra lavurua na Tulungen dia tur ta ra luaina mata i kana kiki na king; ⁵ma tai Iesu Kristo, ra dovot na tena varvai, a luaina ta diat, dia tut mulai kan ra minat, ma ia ra Luluai kai ra umana king ra pia. Tadav nina i mari dat ma i ga pala vue dat kan kada varpam ma ra gapuna. ⁶ma i ga vaki dat upi dat a umana tena varkurai, ma ra umana tena tinabar tadav kana God ma Tamana; da tul tar ra minamar tana ma ra varkurai pa na mutu. Amen. ⁷Gire, i pot ma ra umana bakut; ma ra lavur kiau na mata diat a bobo, ma diat bula dia ga goa; ma ra lavur vuna tarai par ta ra rakarakan a gunagunan diat a tabun ure. Maia pa, damana. Amen.

⁸God, a Luluai, nina i laun go, ma i ga laun lua, ma na laun namur, ra Luluai i dekdek muka, i biti: Iau ra Alpa ma ra Omega.

A ninana ure Kristo

⁹Iau Ioanes, a tura i vavat ma ra talai vavat ta ra lavur magit na varmonong, ma ta ra varkurai ma ta ra kini vamadudur tai Iesu, iau ga ki ta ra lolo a iangina Patmos, ure ra tinata kai God ma ra varvai dovot ure Iesu. ¹⁰Iau ga ki ta ra Tulungen ta ra bung kai ra Luluai, ma iau tar valongore arua namur tagu a ngala na nilai tikai, da ra tavur, i biti dari:

¹¹A magit par, ba u gire, una tumu ia ta ra buk, ma una tulue tadav ra lavurua na ekelesia, uro Epeso, ma uro Smirna, ma uro Pergamon, ma uro Tiatera, ma uro Sardes, ma uro Piladelpia, ma uro Laodikea. ¹²Ma iau ga tur tapuku upi ina gire nam i ga tata tagu; ma ba iau tur tapuku, iau ga gire lavurua na turtur na birao di ga pait ia ma ra goled; ¹³ma livuan ta diat ra umana turtur na birao, tikai da ra natu i ta tutana, i ga mal ma ra lolovina olovoi, ma i ga vi pit ra bongobongono ma ra vipit na goled. ¹⁴Ma ra uluna ma ra tagal a uluna i ga pua da ra ivuna sip i pua, da ra kabang; ma ra ura kiau na matana dir ga varogop ma ra birao na iap; ¹⁵a ura kauna da ra palariam i gobol ma i manga lapap ta ra ubu; ma ra nilaina da ra nilai ra mangoro na tava. ¹⁶Ma i ga vatur vake lavurua na tagul ta ra limana tuna, ma tika na pakat na vinarubu i mangi vartalai i ga vana rikai ta ra ngiene; ma ra matana i ga da ra keake i raro ma ra dekdekina. ¹⁷Ma ba iau ga gire, iau ga bura pire ra ura kauna, da tikai i tar mat. Ma i ga palagur iau ma ra limana tuna, ma i ga biti: Koko una burut; iau ra.luaina ma iau ra mutuaina, ¹⁸ma ra launa bula; ma iau ga mat, ma go ina laun pa na mutu, ma iau vatur vake ra ki ure ra minat ma ure ra ruarua na tulungen. ¹⁹Io, una tumu ra lavur magit u ga gire, ma ra lavur magit i tur go, ma nam diat bula ba diat a murmur; ²⁰a magit na pidik ure ra lavurua na tagul, diat u ga gire diat ta ra limagu tuna, ma ra lavurua na turtur na birao di ga pait ia ma ra goled. Nam ra lavurua na tagul diat ra lavurua na angelo kai ra lavurua na ekelesia; ma ra lavurua na turtur na birao diat ra lavurua na ekelesia.

A tinata tadav diat aro Epeso

2 ¹Una tutumu tadav ra angelo kai ra ekelesia i ki Epeso: Nina i vatur ra lavurua na tagul ta ra limana tuna, nina i vanavana livuan ta ra lavurua na turtur na birao di ga pait ia ma ra goled, i tatike go ra lavur magit: ²Iau tar nunure kaum lavur papalum, ma kaum niongor ma kaum kini vamadudur, ma pa u mainge diat ra kaina tarai, ma u tar valar diat dia tibuna vatang diat ba a umana apostolo, ma pata, ma u tar na ilam diat ba a umana tena vaongo; ³ma u ki vamadudur ma u ga pupupuak ure ra iangigu, ma pa u ga talangan tana. ⁴Ma go ra magit iau takun u me, tago u ga vungue ra varmari i ga tur lua tam. ⁵Una nuk pa ra kini u ga bura kan ia, una nukpuku, ma una pait mule ra mangamangana u ga pait ia lua; ba pata, ina vut piram ma ina tumak vue kaum turtur na birao, ona pa u nukpuku. ⁶Ma go ra magit i tur piram, u milikuane ra lavur mangamangana kai ra umana Nikolaita, ma. iau bula iau milikuane. ⁷Nina ba ra talingana, boina ba na valongore ra varvai kai ra Tulungen tadav ra lavur ekelesia. Ina tul tar tai ra tena uvuvia upi na ian ta ra davai na nilaun, nina i tur ta ra Paradaiso kai God.

A tinata tadav diat aro Smirna

⁸Ma una tutumu tadav ra angelo kai ra ekelesia i ki Smirna:

A luaina ma ra mutuaina, nina i ga mat, ma i ga laun mulai, i tatike go ra lavur magit: ⁹Iau nunure ra lavur magit i monong iu, ma kaum kini na luveana (ma u uviana), ma ra varvul kadiat dia tibuna vatang mule diat ba ra umana te Judaia, ma vakir diat a umana te Judaia, diat a kivung kai Satan. ¹⁰Koko una burutue ra lavur magit na varmonong i vana tadav u; gire, Satan na vue varuk ta umana ta vavat ta ra pal na banubat, upi da valar avat; ma da vakadik avat a vinun na bung. Una tur padikat tuk ta ra minat, ma ina tul tar ra kere na nilaun tam. ¹¹Nina ba ra talingana, boina ba na valongore ra varvai kai ra Tulungen tadav ra lavur ekelesia. A vauruana minat pa na vakaina nina i uvuvia.

A tinata tadav diat aro Pergamon

¹²Ma una tutumu tadav ra angelo kai ra ekelesia i ki Pergamon:

Nina i vatur ra pakat na vinarubu i mangi vartalai, i tatike go ra lavur magit: ¹³Iau nunure nam ra gunan u ki ie, ba a kiki na king kai Satan tana; ma u ga vatur vadekdek vake ra iangigu, ma pa u ti pue vue kaugu nurnur ta nam ra umana bung kai Antipas, kaugu dovot na tena varvai, nina ba di ga doka livuan ta vavat, abara ba Satan i ki ie. ¹⁴Ma a ura magit ik iau takun u me, tago ta ra na ta diat dia tatabai ta ra vartovo kai Balam, dia ki piram, nam i ga vateten Balak upi na vung ra timul na tukatukai ta ra luaina mata i ra umana natu i Israel, upi diat a ian ra umana magit ba di ga vartabar me pire ra umana tabataba ma upi diat a pait ra ungaunga. ¹⁵Damana bula ta umana ta diat dia tatabai ta ra vartovo kai ra umana Nikolaita dia ki piram. ¹⁶Boina una nukpuku, ona pata ina vana lulut piram, ma ina varubu ma diat ma ra pakat na vinarubu kai ra ngiegu. ¹⁷Nina ba ra talingana, boina ba na valongore ra varvai kai ra Tulungen tadav ra lavur ekelesia. Ina tabar ra tena niuvia ma ra mana di ga ive, ma ina tul tar tika na vat i pua tana, di ga tumu tika na kalamana iang tana, ma pa ta i nunure, ia kaka nam i vatur vake.

A tinata tadav diat aro Tiatera

¹⁸Ma una tutumu tadav ra angelo kai ra ekelesia i ki Tiatera:

Natu i God, nina ba ra kiau na matana i da ra biro na iap, ma ra ura kauna da ra gobol na palariam i lapap, i tatike go ra lavur magit: ¹⁹Iau nunure kaum lavur papalum, ma kaum varmari, kaum nurnur, kaum maramaravut, ma kaum kini vamadudur, ma ba kaum umana papalum dia mur, dia ngala ta nina diat dia lua. ²⁰Ma go ra magit iau takun u me, ba pa u vungue ra vavina Iesabel nina i biti ba ia ra propet; ma i tovtovoto kaugu umana tultul ma i varara diat, upi diat a pait ra ungaunga, ma

upi diat a ian ra magit di ga vartabar me tadav ra umana tabataba. ²¹Ma iau ga tul tar ia tana ra kilala upi na nukpuku tana; ma pa i mainge ra nukpuku kan kana ungaunga. ²²Gire, ina vue tar ia ta ra vava, ma diat dia ga po me, ta ra ngala na kinadik, ona pa dia nukpuku kan kadia mangamangana. ²³Ma ina doko ra umana natuna ma ra minat; ma ra lavur ekelesia diat a nunure ba iau matoto ta ra bala i ra tarai ma ta ra nuknuk i diat, ma ba ina balbali pire vavat tikatikai da kavava lavur mangamangana. ²⁴Ma iau tatike ta diat ta ra umana dia ki Tiatera, ta diat par ba pa dia vatur vake go ra vartovo, ma dia biti ba pa dia nunure ra umana lulur na magit kai Satan: Pa iau puak tar ta kinakap mulai ta vavat. ²⁵Ia kaka go, ba avat a vatur vake nam i tur pire vavat tuk ta ra bung ina pot i tana. ²⁶Ma tai nina i uvuvia ma i vatur vadekdek vake kaugu papalum tuk ta ra mutuaina, ina tul tar ra varkurai tana ure diat a umana Tematana; ²⁷ma na kure diat ma ra buka na palariam, diat a tapamar da di pamar gigi a umana la na pia; da Tamagu i ga tul tar ia bula tagu; ²⁸ma ina tabar ia ma ra tagul na lar. ²⁹Nina ba ra talingana, boina ba na valongore ra varvai kai ra Tulungen tadav ra lavur ekelesia.

A tinata tadav diat aro Sardes

3 ¹Ma una tutumu tadav ra angelo kai ra ekelesia i ki Sardes: Nina i vatur ra lavurua na Tulungen kai God ma ra lavurua na tagul i tatike go ra lavur magit: Iau nunure kaum lavur papalum, tago u kap iang ba u laun ma u mat ika. ²Una mono, ma una vapidikat ra ibaiba, nina ba i ga to na mat; tago pa iau ga na tadav kaum ta papalum ba i boina kakit ta ra mata i kaugu God. ³Io, una nuk pa ra magit di ga tul tar ia tam, ma u ga valongore bula; ma una vatur vadekdek vake, ma una nukpuku. Ona pa u monamono, ina vut da ra tena nilong ma una tuptup tuna ure ra pakana bung ina vana taun u tana. ⁴Ma ta umana iang i tur piam ara Sardes, pa dia ga vadur kadia umana mal; ma avet ma diat, avet a vanavana ma ra mal pua; tago i topa diat damana. ⁵A tena niuvia na mong ma ra umana mal pua; ma pa ina pun vue muka ra iangina ta ra buk na nilaun, ma ina kale pa ra iangina ta ra luaina mata i Tamagu, ma kana lavur angelo. ⁶Nina ba ra talingana, boina ba na valongore ra varvai kai ra Tulungen tadav ra lavur ekelesia.

A tinata tadav diat aro Piladelpia

⁷Ma una tutumu tadav ra angelo ka ra ekelesia i ki Piladelpia: Nina i gomgom, ma i dovot, nina i vature ra ki kai David, nina i ki are ma pa ta na ki bat mule, ma i ki bat ma pa ta na ki are mule, i tatike go ra lavur magit: ⁸Iau nunure kaum lavur papalum (gire, tika na matakilalat i tapapa ta ra luaina matam, ma pa ta na ki bat ia), ba i ikilik ika ra dekdekim, ma u ga vatur vake kaugu tinata ma pa u ti pue

vue ra iangigu. ⁹Gire, ina tul tar ta umana tarai ta ra kivung kai Satan, dia tibuna vatang mule diat ba diat a umana te Iudaia, ma pata., dia vaongo ko; gire, ina ongor pire diat, upi diat a vana piram,, ma diat a va timtimum pire ra ura kaum. ma diat a nunure ba iau ga tul tar kaugu varmari tam. ¹⁰Tago u tar vatur vadekdek vake ra tinata ure kaugu kini vamadudur, iau bula ina balaure u ta ra pakana bung na varilam, nina ba na vana tadav ra rakarakan a gunagunan parika, upi na valar diat, dia ki ta ra rakarakan a gunagunan. ¹¹Ina pot lulut; una vatur vake nam i tur piram, upi koko ta tikai na ra vue kaum kere. ¹²Nina i uvuvia, ina vatur ia, upi na pagapaga ta ra pal tabu kai kaugu God, ma pa na irop mulai; ma ina tumu ra iang i kaugu God tana, ma ra iang i ra pia na pal kai God, a kalamana Ierusalem nina i vana ba marama ra bala na bakut kan kaugu God, ma ra kalamana iangigu iat. ¹³Nina ba ra talingana, boina ba na valongore ra varvai kai ra Tulungen tadav ra lavur ekelesia.

A tinata tadav diat aro Laodikea

¹⁴Ma una tutumu tadav ra angelo kai ra ekelesia i ki Laodikea:

Amen, a tena varvai kai God, i dovot muka, ra vunapai ra papalum kai God, i tatike go ra lavur magit: ¹⁵Iau nunure kaum lavur mangamangana, tago vakir u madoldol ma pa u malamalapang bula; iau mainge muka ba una madoldol ba una malamalapang. ¹⁶Ma tago u malamalapang a ikilik ika, ma pa u malamalapang tuna ma pa u madoldol, ina marue vue u kan ra ngiegu. ¹⁷Tago u biti: Iau a tadar, maia, iau ga varurue ra do na tabarikik, ma pa iau iba upi ta magit; ma pa u nunure ba u ki kaina, ma u ti malari, ma u ti luveana, ma u ti pula, ma u ti ki bia. ¹⁸Ina vateten u, ba una kul ra goled tagu, nina di ga tun vagongom ia ta ra iap, upi una uviana; ma ra umana mal pua, upi una mong me, upi koko na vana rikai ra ngala na niruva ure kaum kini bia; ma ra bira pi una kolo ra kiau na matam me, upi una nana. ¹⁹Diat ba iau mari diat, iau pit diat ma iau virit diat, io, una ongor, ma una nukpuku. ²⁰Gire, iau tur ta ra banbanu, ma iau pipidil; ba tikai i valongore ra nilaigu ma i papa are ra matakilalat, ina ruk pirana, ma amir a ki me ta ra nian. ²¹Nina i uvuvia, ina tul tar ia upi amir a ki varurung me ta kaugu kiki na king, da iau ga uvuvia, ma amir ma Tamagu amir ki ta kana kiki na king. ²²Nina ba ra talingana, boina ba na valongore ra varvai kai ra Tulungen tadav ra lavur ekelesia.

A nilotu arama ra bala na bakut

4 ¹Ba i par go ra lavur magit iau ga gire tika na banbanu i ga tapapa are arama ra bala na bakut, ma ra nilai tikai, nina iau valongore ba i ga tata lua da ra nilai ra tavur, i biti: Una tutua uti ma ina ve tar ra lavur magit tam ba da pait ia namur. ²Ma iau ga ki vuavuai ta ra Tulungen; ma tika na kiki na king i ga tur ta ra bala na bakut, ma tikai

i ga ki ta ra kiki na king; ³ma nina i ga ki tana i ga papait na varogop ma ra vat, a iangina iasper, ma ra daimon, ma ra gogol i ga tur kikil ra kiki na king, i varogop ma ra emeraled. ⁴Ma a ura vinun ma a ivat na kiki na king dia ga tur kikil ra ngala na kiki na king; ma a ura vinun ma a ivat na patuana dia ga ki tana, ma dia ga mong ma ra umana mal pua; ma dia ga toke ra umana kere na goled ta ra ulu i diat. ⁵Ma ra meme ma ra nilai ra umana pangpagur, ma ra pipi, dital ga vana rikai kan ra kiki na king. Ma lavurua na biro na iap dia ga io ta ra luaina kiki na king, a lavurua na Tulungen kai God nam; ⁶ma ta ra luaina mata i ra kiki na king i ga da ra ta, i varogop ma ra tiroa, da ra kristal; ma a ivat na magit na vavaki a umana launa dia tur livuan ta ra kiki na king ma kikil ia bula; a lua i diat ma ra muru i diat i vartabirit ma ra umana kiau na mata. ⁷Ma ra luaina magit na vavaki i ga da ra leon, ma ra vauruana da ra nat na bulumakau, ma ra mata i ra vautuluna i da ra mata i ra tutana, ma ra mata i ra vaivatina i da ra taragau i purpururung. ⁸Ma nam ra ivat na magit na vavaki a umana launa a laplaptikai na bebea i diat ma ra pakapaka i diat ma ra bala i diat i vartabirit ma ra lavur kiau na mata; ma pa dia ngo ta ra keake ma ta ra marum, ma dia tatike ra tinata dari: I gomgom, i gomgom, i gomgom, ra Luluai, God, i dekdek muka, nina i ga laun amana, ma i laun go, ma na laun namur. ⁹Ma ba ra ivat na magit na vavaki a umana launa diat a tul tar ra varmananai, ra variru, ma ra pite varpa tai nina i ki ta ra kiki na king, i laun pa na mutu, ¹⁰nam ra ura vinun ma a ivat na patuana diat a bura timtibum ta ra mata i nina i ki ta ra kiki na king, ma diat a lotu tadav nina i laun pa na mutu, ma diat a vung kadia umana kere ta ra mata i ra kiki na king, ma diat a biti: ¹¹I topa u tuna, kaveve Luluai ma kaveve God, upi da tul tar ra varmananai tam, ra variru, ma ra varkurai; tago u ga vaki ra lavur magit ma dia tar ki ma di ga vaki diat ta kaum mamainga.

Ra buk ma ra Lam

5 ¹Ma iau ga gire tika na buk ta ra lime tuna nam i ga ki ta ra kiki na king, ma di ga tutumu ta ra balana ma ta ra muruna, ma di ga vabulit bat ia ma di ga taun ra bulit ma ra lavurua na vakilang. ²Ma iau ga gire tika na dekdek na angelo i ga oraoro ma ra ngala na nilaina dari: To ia i ko upi na pelegi ra buk, ma upi na pala vue kana lavur vakilang ta ra bulit? ³Ma pa i ga tale ta tikai arama ra bala na bakut, ba ra pia, ba ta ra vavai ra pia, upi na pelegi ra buk ma upi na gire. ⁴Ma iau ga manga tangtangi, tago pa ta i ga ko upi na pelegi ra buk ma upi na gire; ⁵ma tikai ta diat a umana patuana i tatike tagu: Koko una tangi; tago ra Leon ta ra vuna tarai Iuda, a Okor i David i ga uvuvia varpa, upi na pelegi ra buk ma kana lavurua na bulit. ⁶Ma iau ga gire tika na Lam, da di ga doka, i tur livuan ta ra kiki na king ma ra ivat na magit na vavaki a umana launa ma livuan

ta ra umana patuana, ma i ga vung lavurua na ramuna ma lavurua na kiau na matana, a lavurua na Tulungen kai God nam, di ga tul vue diat ta ra rakarakan a gunagunan par 7Ma i ga vut ma i ga tak pa ra buk kan ra lime tuna nina i ga ki ta ra kiki na king. 8Ma ba i ga tak pa ra buk, a ivat na magit na vavaki, a umana launa, ma ra ura vinun ma a ivat na patuana, dia bura timtibum ta ra luaina mata i ra Lam, dia vatur tikatikai a ngala na pagol ma ra umana la di ga pait ia ma ra goled, ma dia buka ma ra bulit i ang na katkat, ia nam ra lavur niaring kai ra umana tena gomgom. 9Ma dia kakaile ra kalamana kakailai, dari: I topa u tuna, pi una tak pa ra buk ma pi una pelegi kana lavur bulit, tago di ga doko u, ma u ga kul pa ra tarai ma ra gapum, a tarai ta ra lavur vuna tarai, ma ra lavur alala tinata, ma ra lavur vuna gunan, ma ra lavur kor na tarai, upi kai God, 10ma u tar vaki diat upi ra umana tena varkurai ma ra umana tena tinabar kai kada God, ma diat a varkurai boko ta ra rakarakan a gunagunan. 11Ma iau ga gire ma iau ga valongore ra nilai ra mangoro na angelo, dia tur kikil ra kiki na king ma ra umana magit na vavaki a umana launa ma ra lavur patuana; ma di luk guve diat a vinun na arip na marmar na vinun na arip na marmar, ma mangoro na arip na marmar; 12ma dia tatike ma ra ngala na nilai diat dari: I topa tuna ra Lam, nam di ga doka, upi da tul tar ra varkurai tana, ra pepeal magit, ma ra kabinana, ma ra niongor, ma ra variru, ma ra pite varpa, ma ra varvadoan. 13Ma iau ga valongore ra lavur magit di ga vaki diat ta ra bala na bakut, ma ra pia bula, ma ta ra vavai ra pia, ma ta ra ul a ta, ma ra lavur magit i tur ta diat, dia ga tatike dari: Da tul tar ra varvadoan, ra variru, ma ra pite varpa, ma ra varkurai pa na mutu, tai nina i ki ta ra kiki na king ma tadav ra Lam. 14Ma ra ivat na magit na vavaki a umana launa dia ga biti: Amen. Ma ra umana patuana dia ga bura timtibum ma dia ga lotu tadav ia.

A umana vakilang na bulit

6 1Ma iau ga gire ba ra Lam i pelegi ra luaina ta ra lavurua na vakilang ta ra bulit, ma iau ga valongore tikai ta diat ra ivat na magit na vavaki a umana launa i ga biti: Una mai; ma ra nilaina i ga da ra pipi. 2Ma iau ga gire tika na os i pua, ma nam i ga ki tana i ga vature tika na panak; ma di ga tul tar tika na kere tana, ma i ga vana rikai ma ra niongor upi na uvuvia ta ra vinarubu.

3Ma ba i ga pelegi ra vaivutuna vakilang ta ra bulit, iau ga valongore ra vauruana magit na vavaki a launa i biti: Una mai. 4Ma ta ra os i ga vana rikai, a birao; Ta di ga tul tar nina i ga ki tana upi na tak vue ra malmal kan ra rakarakan a gunagunan, ma upi diat a ubu vargilians diat; ma di ga tul tar ra ngala na pakat na vinarubu tana.

5Ma ba i pelegi ra vautuluna vakilang ta ra bulit, iau ga valongore ra vautuluna magit na vavaki a launa i ga biti dari: Una mai. Ma iau gire

tika na os korakorong; ma nina i ga ki tana, i ga vature a valavalar ta ra limana. ⁶Ma iau ga valongore da ra nilai tikai i arikai livuan ta diat ra ivat na magit na vavaki a umana launa, dari: Tika na valavalar na vit ure tika na denaria,^a ma a utul a valavalar na kon ure tika na denaria; ma koko una vakaina ra dangi ma ra vain.

⁷Ma ba i pelegi ra vaivatina vakilang ta ra bulit, iau ga valongore ra nilai ra vaivatina magit na vavaki a launa i ga biti dari: Una mai. ⁸Ma iau ga gire tika na. os i kabu; ma ra iang i nina i ga ki tana: a Minat; ma dir ga varagur ma ra ruarua na tulungen. Ma di ga tul tar ra varkurai ta dir ure ra vaivatina pakana rakarakan a gunagunan, uti dir a vardodoko ma ra pakat na vinarubu, ma ra mulmulum, ma ra minat, ma ra umana kaina leing ta ra rakarakan a gunagunan.

⁹Ma ba i pelegi ra vailimana vakilang ta ra bulit, iau ga gire ta ra vavai na uguugu na vartabar ra lavur tulungea i diat di ga doko diat ure ra tinata kai God, ma ure ra varvai dovot, nina i ga tur pire diat; ¹⁰ma di ga oraoro ma ra ngala na nilai diat dari: Luluai gomgom ma u dovot bula, vingaia bar una ga kure diat ma una ga obo pa ra gapu i vevet ta diat dia ki ta ra rakarakan a gunagunan? ¹¹Ma di ga tul tar tikatika na mal pua ta diat; ma di ga ve diat upi diat a. ngo pa boko a ikilik, tuk tar ta ra bung ba diat dia tultul varirivut ma diat, ma ra tara na tura i diat ba da doko boko diat, da di ga doko value diat, dia ga pait ot pa kadia papalum.

¹²Ma iau ga gire ba i pelegi ra valaptikaina vakilang ta ra bulit, i ga guria na kaia; ma ra matana keake i ga papait na marut da ra mal na nitabun ma ra gai parika i ga varogop ma ra gap; ¹³ma ra umana tagul kai ra bala na bakut dia ga bura ra pia, da ra lovo i vungue ra vuaina ba i kokor boko, tago a ongor na vuvu i vamalmaliara. ¹⁴Ma ra bala na bakut i ga panie da ra buk di pipin ia; ma di ga kari ra lavur lualuana ma ra lavur lolo kan kadia turtur. ¹⁵Ma ra umana king ta ra rakarakan a gunagunan, ma diat dia luluai na kaia, ma diat dia lualua ma ra umana uviana, ma ra umana tena niongor, ma ra umana vilavilau parika, ma ra tarai tuna parika, dia ga paraparau ta ra umana babang ma ta ra umana ngala na vat ta ra lualuana; ¹⁶ma dia lul ra umana luana ma ra umana ngala na vat dari: Avat a kokopo taun avet, ma avat a punang avet kan ra mata i nam i ki ta ra kiki na king, ma kan ra kankan kai ra Lam; ¹⁷tago i tar vut kadir ngala na bung na kankan; ma na tale to ia pi na tur valar pa tana?

Ra 144,000 tarai Israel

7 ¹Ma ba i par go ra lavur magit iau ga gire a ivat na angelo dia tur ta ra ivat na nguna rakarakan a gunagunan ma di ga vature ra ivat

^a 6.6 A vapuak kai tika na tena papalum ure tika na bung

na matana vuvu kai ra rakarakan a gunagunan, upi koko ta vuvu na tadav ra gunan, ba tadav ra ta, ba tadav ra davai. ²Ma iau ga gire ta ra angelo i tutua ta ra vanavana rikai na keake, ma i vature ra bulit kai ra launa God; ma i ga manga oro tadav diat ra ivat na angelo di ga tul tar ia ta diat upi diat a vakaina ra pia ma ra ta, ma i biti dari: ³Koko avat a vakaina ra pia, ba ra ta ba ra umana davai, tuk tar ta ra bung ba ave ga vabulit vakilang ra lavur tultul kai God ta ra pal a mata i diat. ⁴Ma iau ga valongore ra niluluk ure diat di ga vabulit vakilang diat; tika na mar ma a ivat na vinun ma a ivat na arip na marmar, di ga vabulit vakilang diat ta ra lavur vuna tarai kai ra umana natu i Israel.

⁵ Ta ra vuna tarai Iuda tika na vinun ma a ura rip na marmar;

Ta ra vuna tarai Ruben tika na vinun ma a ura rip na marmar;

Ta ra vuna tarai Gad tika na vinun ma a ura rip na marmar;

⁶ Ta ra vuna tarai Aser tika na vinun ma a ura rip na marmar;

Ta ra vuna tarai Naptali tika na vinun ma a ura rip na marmar;

Ta ra vuna tarai Manase tika na vinun ma a ura rip na marmar;

⁷ Ta ra vuna tarai Simeon tika na vinun ma a ura rip na marmar;

Ta ra vuna tarai Levi tika na vinun ma a ura rip na marmar;

Ta ra vuna tarai Isakar tika na vinun ma a ura rip na marmar

⁸ Ta ra vuna tarai Sebulon tika na vinun ma a ura rip na marmar;

Ta ra vuna tarai Iosep tika na vinun ma a ura rip na marmar;

Ta ra vuna tarai Benjamin tika na vinun ma a ura rip na marmar di ga vabulit vakilang diat.

A ngala na kor

⁹Ma ba i par go ra lavur magit iau ga gire ra ngala na kor, pa ta tutana na luk valar pa diat, ta ra lavur vuna gunan, ma ta ra lavur vuna tarai, ma ta ra lavur kor na tarai, ma ta ra lavur alala tinata, dia ga tur ta ra luaina mata i ra kiki na king ma ta ra luaina mata i ra Lam, dia ga mong ma ra mal pua ma dia ga vature ra mapina ul ta ra lima i diat; ¹⁰ma dia oraoro ma ra ngala na nilai diat dari: A varvalaun tadav kada God, nina i ki ta ra kiki na king, ma tadav ra Lam bula. ¹¹Ma ra lavur angelo dia ga tur kikil ra kiki na king ma ra umana patuana ma ra ivat na magit na vavaki a umana launa, ma dia ga bura timtimum ta ra luaina mata i ra kiki na king, ma dia ga lotu tadav God, ¹²ma dia ga biti: Amen, a varvadoan, ma ra minamar, ma ra kabinana, ma ra pite varpa, ma ra variru, ma ra dekdek, ma ra niongor, tadav kada God pa na mutu. Amen. ¹³Ma tikai ta diat ra umana patuana i tatike bali iau dari: Diat go, dia mong ma ra umana mal pua, ia diat, ma dia ga vana mamave? ¹⁴Ma iau ga biti tana: Kaugu Luluai, u nunure. Ma i ga biti tagu: Go diat, dia vana kan ra lavur ngala na magit na varmonong, ma dia ga dur vapua kadia lavur bo na mal ta ra gapu i ra Lam. ¹⁵Kari go dia tur ta ra luaina mata i ra kiki na king kai God, ma dia

toratorom tana ta kana pal na vartabar ta ra keake ma ta ra marum; ma nina i kiki ta ra kiki na king na turup taun diat ma kana minamar. ¹⁶Ma pa dia mulmulum ma pa dia mar mulai; a keake pa na tup mule diat, ba ta enana oao; ¹⁷tago ra Lam, nina i ki livuan ta ra kiki na king, na tabatabar diat ma na agure pa diat tadav ra umana kivu na tava na nilaun; ma God na u vue ra lavur lur na mata i diat.

A valavuruana vakilang

8 ¹Ma ba i pelegi ra valavuruana vakilang ta ra bulit, i ga ki toptop muka arama ra bala na bakut vada ma ra ngungu na pakana bung. ²Ma iau ga gire ra lavurua na angelo, diat dia tur ta ra luaina mata i God; ma di ga tul tar a lavurua na tavor ta diat.

³Ma ta ra angelo i vut ma i ga tur pire ra uguugu na vartabar, ma i vature tika na la na goled di tun ra magit i ang na vuvuvul tana; ma di ga tul tar bula ra ngala na magit i ang na katkat i tana, upi na vung varurungane ma ra lavur niaring kai ra lavur tena gomgom ta ra ul a uguugu na vartabar, di ga pait ia ma ra goled, ta ra luaina mata i ra kiki na king. ⁴Ma ra mi na magit i ang na vuvuvul diat ma ra lavur niaring kai ra umana tena gomgom, dia tubang rikai ta ra lima i ra angelo tadav God. ⁵Ma ra angelo i ga rakan pa ra la; ma i ga vabuka pa ia ma ra iap ta ra uguugu na vartabar, ma i vue tar ia ara ra pia; ma ra umana pipi ma ra nilai ta umana, ma ra umana meme ma ra guria dia vana rikai tana.

A umana tavor

⁶Ma ra lavurua na angelo, diat dia vature ra lavurua na tavor, dia ga vaninara upi diat a pupunge.

⁷Ma ra luaina angelo i ga pupunge, ma ra vat na ais ma ra iap, di ga varpopoto ma ra gap, dir ga bura da ra bata ara ra pia; ma ra iap i tun vue ra vautuluna pakana ta ra rakarakan a gunagunan, ma ra vautuluna pakana ta ra davadavai, ma ra lavur lubalubang na vura parika.

⁸Ma ra vuruana angelo i pupunge, ma i ga da di vue ra ngala na luana i io ma ra birao uro na ta; ma ra vautuluna pakana ta ra ta i ga da ra gap; ⁹ma i ga mat ra vautuluna pakana ta ra lavur magit i laun ta ra ta, ma ra vautuluna pakana ta ra lavur parau i ga virua.

¹⁰Ma ra vautuluna angelo i pupunge, ma ra ngala na tagul i bura marama ra bala na bakut, i birao da ra ul, ma i ga bura taun ra vautuluna pakana ta ra lavur tava alir, ma taun ra lavur kivu na tava; ¹¹ma ra iang i ra tagul: A Mapak Tuna; ma ra vautuluna pakana ta ra lavur tava i ga mapak na kaia; ma mangoro na tarai dia mat ta ra tava, tago di ga vamapak ia tuna.

¹²Ma ra vaivatina angelo i pupunge, ma di ga ubu ra vautuluna pakana ta ra matana keake, ma ra vautuluna pakana ta ra gai, ma ra vautuluna

pakana ta ra lavur tagul; upi ra vautuluna pakana ta diat na bobotoi ma koko i kapa ra vautuluna pakana ta ra bung, ma damana bula ra marum.

¹³Ma iau ga gire, ma iau ga valongore ta tika na taragau, i purpururung livuan ta ra bala na bakut, ma i ga oro ma ra ngala na nilaina: Na kaina, na kaina, na kaina ta diat dia ki ta ra rakarakan a gunagunan ure ra nilai ra utul a tavur kai nam ra utul a angelo ba dital a pupunge boko.

9 ¹Ma ra vailimana angelo i ga pupunge, ma iau ga gire tika na tagul i ga bura marama ra bala na bakut uti ra pia; ma di ga tul tar ra ki tana ure ra ngala na tung i lulur mat. ²Ma i ga papa are ra ngala na tung i lulur mat; ma ra mi i tubang rikai ta ra ngala na tung, da ra mi ta ra ngala na ubu; ma ra keake ma ra maup ta ra vavai na bakut i ga bobotoi ta ra mi kai ra ngala na tung. ³Ma ra umana kubau dia ga vana rikai ta ra mi upi diat a ki ta ra rakarakan a gunagunan; ma di ga tul tar ra dekdek ta diat, da ra umana kuka na pal a galip dia ki ta ra rakarakan a gunagunan. ⁴Ma di ga ve diat upi koko diat a vakaina ra vura ta ra rakarakan a gunagunan, ba ta magit i lubalubang, ba ta davai, diat a vakaina ka nina ra tarai ba pa ta vakilang kai God i tur ta ra palamata i diat. ⁵Ma vakir di ga tul tar diat pi diat a doko diat, upi diat a vakadik diat ika a ilima na gai; ma kadia kinadik i ga da ra kinadik kai ra kuka na pal a galip ba i inging ra tarai. ⁶Ma ta nam ra umana bung a tarai dia tikan upi ra minat, ma pa dia tikan tadav ia; dia mainge upi diat a mat, ma ra minat na lop kan diat. ⁷Ma ra malalar i ra umana kubau i ga da ra umana os di ga vaninare pa diat ure ra vinarubu; ma di ga vatoke ra umana kere da ra goled ta ra ulu i diat, ma ra mata i diat i ga varogop ma ra mata i ra tarai. ⁸A pepe na ulu i diat i ga varogop ma ra pepe na ulu i ra vaden, ma ra palangie i diat i ga da ra palangie i ra umana leon. ⁹Ma ra papal ta ra bongobongo i diat i ga da ra papal na palariam; ma ra rurunga i ra bebea i diat i ga da ra rurunga i ra umana kiki na vinavana ba mangoro na os tana dia vutvut upi ra vinarubu. ¹⁰Ma ra tauku i diat i ga da ra tauku i ra umana kuka na pal a galip ma ra umana lobotono tana; ma ra dekdek i diat i ki ta ra tauku i diat upi diat a vakaina ra tarai ta ilima na gai. ¹¹Ma ra angelo kai ra ngala na tung nina i lulur mat, i king ta diat; di vatang ra iangina ta ra tinata Ebraio ba: Abadon, ma ta ra tinata Elenas ba: Apolion.

¹²I tar par ra luaina Kinadik, a ura Kinadik dir a mur boko.

¹³Ma ra valaptikaina angelo i ga pupunge, ma iau ga valongore ra nilai tikai i arikai ta ra ivat na ramu i ra uguugu na vartabar di ga pait ia ma ra goled, ma i tur ta ra luaina mata i God, ¹⁴ma i tatike ta ra valaptikaina angelo, nina i vature ra tavur, dari: Una pala vue ra ivat na angelo di ga vi diat ta ra ngala na tava alir, a iangina ba Oiprate. ¹⁵Ma di ga pala vue ra ivat na angelo, diat dia ga vaninara upi ra pakana bung, ma ra

bung, ma ra gai, ma ra kilala, ba diat a doko ra vautuluna pakana ta ra tarai par. ¹⁶Ma di ga luk guve diat ra tarai na vinarubu dia ga ki ra os, da di vangala pa ra ura vinun na rip na marmar ma ra vinun na rip na marmar; iau ga valongore ba aivia diat. ¹⁷Ma damana iau ga gire ra lavur os ma ra tarai dia ga ki ta diat ta ra ninana, a papal na palariam ta ra bongobongo i diat i ga da ra birao, ma da ra vat i blu ma ra pakar; ma ra ulu i diat ra lavur os dia ga da ra ulu i ra umana leon; ma ra iap ma ra mi ma ra pakar i vana rikai ta ra ngie i diat. ¹⁸Ta go ra utul a kinadik dital ga doko ra vautuluna pakana ta ra tarai par, a iap, ma ra mi, ma ra pakar, nina dital ga vana rikai ta ra ngie i diat. ¹⁹Tago ra dekdek i ra umana os i tur ta ra ngie i diat ma ta ra tauku i diat; tago ra tauku i diat i varogop ma ra umana vui, ma dia vung ra ulu i diat; ma dia vakavakaina me. ²⁰Ma ra tarai di ga doko valili diat ta go ra umana kaina kinadik, ma pa dia ga nukpuku kan ra lavur papalum na lima i diat, upi koko diat a lotu tadav ra umana tabaran ma ra umana tabataba, di ga pait diat ma ra goled, ma ra silva, ma ra gobol na palariam, ma ra vat, ma ra davai; ma pa dia gigira, ma pa dia valavalongor, ma pa dia vanavana; ²¹ma pa dia ga nukpuku kan kadia lavur vardodoko, ma kan kadia lavur अगर ma kadia ungaunga, ma kan kadia lavur nilong.

Ra angelo ma ra ikilik na buk

10 ¹Ma iau ga gire ta ra dekdek na angelo mulai, i vana ba marama ra bala na bakut i ga mong ma ra bakut; ma ra gogol i ga tur ta ra uluna, ma ra matana i ga varogop ma ra matana keake, ma ra kauna i ga da ra pagapaga na iap; ²ma i ga vature ra ikilik na buk i tapelegi ta ra limana; ma ra kauna ta ra papar a lima tuna i ga rua ra ta, ma ra mairana i ga rua ra pia; ³ma i ga oro ma ra ngala na nilaina, da ra leon i kukula; ma ba i ga kukukula, a lavurua na pipi dia ga tata. ⁴Ma ba ra lavurua na pipi dia ga tata mutu ma ra nilai diat, iau ga mainge upi ina tutumu. Ma iau ga valongore ra nilai tikai marama ra bala na bakut i ga biti dari: Una vabulit bat go ra lavur magit, nina ba ra lavurua na pipi dia ga tati ke; ma koko una tumu diat. ⁵Ma nam ra angelo, nina iau ga gire i ga tur taun ra ta ma taun ra pia bula, i tulue ra limana tuna urama tadav ra bala na bakut, ⁶ma i vavalima tai nina i laun pa na mutu, ma i ga vaki ra bala na bakut ma ra magit par tana, ma ra rakarakan a gunagunan ma ra magit par i ki tana, ma ra ta ma ra lavur magit tana, dari ba: Pa ta kilala mulai; ⁷ma ga ta nam ra umana bung kai ra nilai ra valavuruana angelo, ba i vaninara upi na pupunge, di tar pait ot pa ra magit na pidik kai God da ra bo na varvai i ga ve diat kana umana tultul, ra umana propet, ure. ⁸Ma ra nilai tikai, nina ba iau ga valongore marama ra bala na bakut, i ga biti mulai tagu dari: Una vana, una tak pa ra buk i tapelegi ta ra lima i ra angelo, nina i tur taun ra ta ma taun ra pia. ⁹Ma iau ga

vana tadav ra angelo, ma iau ga lul ra ikilik na buk. Ma i ga biti tagu dari: Una tak pa ia, ma una konom ia; ma ra balam na mapak tana, ma na kalami ta ra ngiem da ra polo na livur. ¹⁰Ma iau ga tak pa ra ikilik na buk ta ra lima i ra angelo, ma iau ga en ia; ma ta ra ngiegu i ga da ra polo na livur i kalami; ma ba iau ga en pa ia, i ga vamapak ra balagu. ¹¹Ma dia biti tagu dari: Una tata na propet mulai ure ra mangoro na vuna tarai, ma mangoro na kor na tarai, ma ra alala tinata, ma mangoro na king.

A ura tena varvai dovot

11 ¹Ma di ga takan tar ra vuvur da ra buka tagu; ma tikai i ga biti dari: Una tut, ma una valar ra pal na vartabar kai God ma ra uguugu, ma diat dia lolotu tana. ²Ma una nur vue ra bala na gunan i ra pal na vartabar, ma koko una valar ia; tago di ga tul tar ia ta diat ra umana Tematana. Ma diat a ruarua ra pia na pal tabu ma ra vavai na kak i diat a ivat na vinun ma a ura gai. ³Ma ina tul tar kaugu a ura tena varvai dovot, ma dir a tata na propet tika na arip ma a ura mar ma laptikai na vinun na bung, ma dir a mong ma ra mal na tinabun. ⁴A ura davai na oliva ma ra ura turtur na birao nam dir, ma dir a tur ta ra luaina mata i ra Luluai kai ra rakarakan a gunagunan. ⁵Ma ba tikai i mainge upi na vakaina dir, a iap i vana rikai ta ra ngie i dir, ma i en vue kadir lavur ebar; ma ba tikai i mainge upi na vakaina dir, da ga doka damana. ⁶Dir vature ra varkurai upi dir a banu bat ra bakut, upi koko na bata ta kadir bungbung na varvai na propet; ma dir vature ra varkurai ure ra umana tava pi dir a pukue diat upi diat a gap uka, ma upi dir a vakadik ra gunagunan ta ra lavur bung ba dir mainge. ⁷Ma ba dir ga varvai vapar kadir dovot na varvai, a leing, nina i tutua kan ra ngala na tung, na pait ra vinarubu ure dir, ma na uvia pa dir, ma na doko dir. ⁸Ma ra minat i dir na va ta ra pal a nga i ra pia na pal di vatang ia ma ra tinata valavalara ba Sodom ma Aigipto, nina di ga ot pa kadir Luluai ta ra bolo tana. ⁹Ma ta umana tarai ta diat ra lavur tarai ma ra lavur vuna tarai ma ra lavur alala tinata ma ra lavur vuna gunan dia bove ra minat i dir a utul a bung ma a ngungu, ma pa diat a tul tar dir upi da punang ra minat i dir. ¹⁰Ma ra tarai dia ki ta ra rakarakan a gunagunan dia gugu ure dir, ma dia ga muka; ma dia tulue ra vartabar vargil, tago go ra ura propet dir ga vakadik ra tarai ta ra rakarakan a gunagunan. ¹¹Ma ba i ga tar par ra utul a bung ma a ngungu, ra tulungen na nilaun tai God i ga ruk ta dir, ma dir tur ta ra kau i dir; ma ra ngala na bunurut i vana tadav diat dia ga gire dir. ¹²Ma dir ga valongore ra ngala na nilai tikai marama ra bala na bakut, i biti ta dir dari: Amur a tutua uti. Ma dir ga tutua urama ra bala na bakut ta ra bakut; ma kadir lavur ebar dia ga gire dir. ¹³Ma ta nam ra pakana bung i ga guria na kaia, ma ra vavinun na pakana ta ra pia na pal i ga tarip; ma

lavurua na arip na marmar na tarai dia ga virua ta nam ra guria; ma ra ibaiba dia ga burut, ma dia ga pite pa God arama ra bala na bakut.

¹⁴A vauruana Kinadik i tar par; gire, ra vautuluna Kinadik i vana lutut uti.

A valavuruana tavor

¹⁵Ma ra valavuruana angelo i ga pupunge; ma di valongore ra ngala na nilai ta umana arama ra bala na bakut dari: Di ga tul tar. tai kada Luluai ma kana Kristo ra varkurai ta ra rakarakan a gunagunan; ma na pait ra varkurai na king pa na mutu. ¹⁶Ma ra ura vinun ma a ivat na patuana, diat dia ki ta kadia umana kiki na king ta ra luaina mata i God, dia ga bura timtibum ma dia ga lotu tadav God, ma dia ga biti: ¹⁷Luluai, God dekdek muka, u laun go ma u ga laun amana; ave pite pa iu, tago u ga tak pa ra ngala na dekdekim ma u varkurai na king. ¹⁸Ma ra lavur vuna tarai dia ga kankan, ma kaum kankan i ga pot, ma ra kilala i ra lavur minat upi da kure diat, ma upi da vabongon kaum lavur tultul, a umana propet, ma ra umana tena gomgom, ma diat, dia ru ra iangim, a umana ikilik ma ra umana ngala; ma upi da kamare vue diat dia vakaina ra rakarakan a gunagunan.

¹⁹Ma dia ga papa are ra pal na vartabar kai God arama ra bala na bakut; ma di ga gire ra bok na kunubu ta kana pal na vartabar; ma ra meme i ga palapala ia, ma di valongore ra nilai ra umana pipi, ma i guria, ma ra bata na ais i bura.

Ra vavina ma ra dragon

12 ¹Ma ra ngala na wakilang ta ra bala na bakut i vana rikai; tika na vavina i ga mong ma ra keake, ma ra gai i ga tur ta ra vavai ra ura kakene, ma ra kere, ba a vinun ma a ivu tagul tana, ta ra uluna; ²ma i kap bala ma i kukula ma ra kinadik ma ma ra makmaki na kinakava. ³Ma ta ra tika na wakilang i ga vana rikai ta ra bala na bakut; ma gire, tika na ngala na dragon,^b i meme, lavurua na uluna, ma a vinun na ramuna, ma ta ra lavurua na uluna a lavurua na vipuar. ⁴Ma ra taukuna i al pa ra vautuluna pakana ta ra lavur tagul arama ra bala na bakut, ina i vue vaba diat ra pia; ma ra dragon i ga tur ta ra luaina mata i ra vavina nina i to na kakava, upi na konom pa natuna, ba i ga kakava. ⁵Ma i ga kava ra bul, a tutana, nina ba na kure ra lavur vuna tarai ma ra buka na palariam; ma di ga puak vatutua pa natuna tadav God ma tadav kana kiki na king. ⁶Ma ra vavina i ga lop uria ra pupui ta nam ra pakana, God i ga tar vaninare ra kubana ie, upi diat a tabar ia tana tika na arip ma a ura marmar ma laptikai na vinun na bung.

^b 12.3 A ngala na mangana king, da ra pukpuk.

⁷Ma dia ga tut upi ra vinarubu arama ra bala na bakut; Mikael ma kana lavur angelo dia vana rikai upi diat a varubu ma ra dragon; ma ra dragon ma kana lavur angelo dia varubu; ⁸ma pa dia uvuvia, ma pa di gire tadav mule ta pakana maup ba kadiat arama ra bala na bakut. ⁹Ma di ga vue vaba ra ngala na dragon, nam ra vui papa ania, a iangina Tena Vartakun ma Satan, nina i varara ra rakarakan a gunagunan, ma di tar vue vaba ia ra pia ma diat kana lavur angelo bula. ¹⁰Ma iau ga valongore ra ngala na nilai tikai arama ra bala na bakut, i oraoro dari: Go i tar vana rikai ra varvalaun, ma ra dekdek, ma ra varkurai kai kada God, ma ra varkurai kai Kristo; tago di tar vue vaba ra tena vartakun kai ra umana tura i dat, nina i ga takun diat ta ra mata i God ta ra keake ma ta ra marum. ¹¹Ma dia tar uvua pa ia ure ra gapu i ra Lam, ma ure ra tinata na varvai dovot; ma pa dia ga mari vake kadia nilaun tuk ta ra minat. ¹²Kari go avat a gugu, a umana bala na bakut, ma avat, ava ki tana. Na kaina ta ra gunagunan ma ta ra ta bula; tago Satan i ga vana ba tadav avat ma ra ngala na kankan, tago i nunure ba kana kilala i ikilik ika.

¹³Ma ba ra dragon i gire ba di tar vue vaba ia ra pia, i korot ra vavina, nina i ga kava ra bul tutana. ¹⁴Ma di tul tar ra ivu bebea i ra ngala na taragau ta ra vavina, upi na pukai ura ra pupui ta kana gunan kan ra mata i ra vui, upi diat a vavamel ia abara ta tika na kilala, ma ta umana kilala, ma ta pakana kilala. ¹⁵Ma ra vui i ga marue vue ra tava ta ra ngiene tadav ra vavina, da ra tava alir, upi ra alal na tava na kap vue. ¹⁶Ma ra pia i ga maravut ra vavina, ma i ga panganga ra ngiene ma i ga konom pa ra tava alir, nina a dragon i ga marue vue ta ra ngiene. ¹⁷Ma ra dragon i ngangal ure ra vavina, ma i vana upi na kap ra vinarubu tadav diat ra ibaiba ta kana vuna tarai, nina diat dia torom ta ra lavur vartuluai kai God, ma dia vatur vake ra varvai dovot ure Iesu.

A ura king

13 ¹Ma iau ga tur ta ra veo na ta. Ma iau ga gire tika na leing i tutua kan ra bala na ta, a vinun na ramuna ma lavurua na uluna, ma a vinun na vipuar ta ra vinun na ramuna, ma a umana iang na varvul ta ra lavurua na uluna. ²Ma nam ra leing iau ga gire i ga da ra panter^c ma ra kauna i ga da ra kau i ra bear,^d ma ra ngiene da ra ngie i ra leon; ma ra dragon i ga tul tar ra dekdekina tana, kana kiki na king, ma ra ngala na varkurai. ³Ma iau ga gire tika na uluna i ga da di ga ub ia pi na mat; ma ra kinkin na minat i ga tar map mulai ma ra rakarakan a gunagunan i kaian mur ra leing; ⁴ma dia ga lotu tadav ra dragon, tago i ga tul tar kana varkurai ta ra leing; ma

^c 13.2 A panter ia ra ngala na pusi, a tena varkarat. ^d 13.2 A bear ia ra ngala na king, a kauna i da ra kau i ra tutana.

dia ga lotu tadav ra leing, ma dia ga biti dari: To ia dir varogop ma ra leing, ma i tale to ia upi dir a varubu me? ⁵Ma di ga tul tar ra ngiene tana upi na tatike ra lavur ngala na magit ma upi na varvul; ma di ga tul tar ia upi na pait kana mangamangana a ivat na vinun ma a ivu gai. ⁶Ma i tak ngiene ma ra varvul tadav God upi na vul ra iangina, ma ra kubana ma diat bula dia ki arama ra bala na bakut. ⁷Ma di ga tul tar ia upi diat a varubu ma ra umana tena gomgom, ma upi na uvia pa diat; ma di ga tul tar ia bula upi na kure ra lavur vuna tarai, ra lavur vuna gunan, ra lavur alala tinata, ma ra lavur kor na tarai. ⁸Ma diat par dia ki ra pia diat a lotu tadav ia, diat par ba pa di ga tumu ra iang i diat ta ra buk na nilaun kai ra Lam nina di ga doka papa ra vunapai ra rakarakan a gunagunan. ⁹Nina ba ra talingana, boina ba na valavalongor. ¹⁰Nam i kinim vavilavilau, da kinim vavilavilau pa ia bula; ba tikai i vardodoko ma ra pakat na vinarubu, da doka bula ma ra pakat na vinarubu. A mangamangana vovovon ma ra nurnur kai ra umana tena gomgom go kari.

¹¹Ma iau ga gire ta ra leing i tutua rikai ta ra gunan; ma a ura ramuna da ra lam, ma i ga tata da ra dragon. ¹²Ma i vatur vake ra varkurai par kai ra luaina leing ta ra luaina matana. Ma i varkurai upi ra rakarakan a gunagunan ma diat, dia ki tana, diat a lotu tadav ra luaina leing, nina ba kana kinkin na minat i ga tar map mulai. ¹³Ma i pait ra umana ngala na vakilang, i vabura bula ra iap marama ra bala na bakut uti ra pia ta ra mata i ra tarai. ¹⁴Ma i varara pa diat dia ki ta ra rakarakan a gunagunan ma ra lavur vakilang, di ga tul tar ia upi na pait diat ta ra mata i ra leing; ma i ve diat ta ra rakarakan a gunagunan, upi diat a pait ra malalar pi kai ra leing; nina i kinkin ta ra pakat na vinarubu ma i ga lagar mulai. ¹⁵Ma di ga tul tar ia upi na tabar ra malalar i ra leing ma ra vuvu na nilaun, upi ra malalar i ra leing na tata, ma upi na vuna bula ba da doko nina diat pa dia lotu tadav ra malalar i ra leing. ¹⁶Ma i vovo pa diat par, a lavur ikilik ma ra lavur ngala, a lavur uviana ma ra lavur luveana, a tarai tuna ma ra lavur vilavilau, upi diat a pait ra vakilang ta ra lima tuna ta diat ba ta ra palamata i diat; ¹⁷ma upi koko ta tikai na kukul ba na ivivura, ia kaka nam ba ra vakilang, nina ba ra iang i ra leing ba kana matana pika, i tur tana. ¹⁸A kabinana go kari. Nina ba i matoto, boina na luk guve ra matana pika kai ra leing; tago a matana pika kai ta tutana. Ma kana matana pika i varogop ma Laptikai na mar ma laptikai na vinun ma laptikai.

A kakailai kadiat di ga varkul bat diat

14 ¹Ma iau ga gigira, ma ra Lam i ga tur ta ra ul a luana Sion, diat ma tika na mar ma a ivat na vinun ma a ivat na arip na marmar, diat di ga tumu ra iangina ta ra palamata i diat, ma ra iang i Tamana bula. ²Ma iau

ga valongore ra nilai tikai marama ra bala na bakut, da ra nilai ra mangoro na tava, ma da ra nilai ra ngala na pipi; ma ra nilai nina iau ga valongore i ga da ra nilai ra umana tena ububu pagol ba dia ububu kadia umana pagol; ³ma dia kakakailai da ra kalamana kakailai ta ra luaina mata i ra kiki na king, ma ta ra luaina mata i ra ivat na magit na vavaki a umana launa ma ra umana patuana; ma pa i ga tale ta tutana upi na vartovo ta go ra kakailai, i tale diat ika ra mar ma a ivat na vinun ma a ivat na arip na marmar di ga varkul bat diat ta ra rakarakan a gunagunan. ⁴Go diat, ba pa dia ga vadur mule diat ma ra vaden: dia inip uka. Go diat, dia mur ra Lam ta ra gunagunan i vanavana tana. Go diat, di ga varkul bat diat livuan ta ra tarai upi diat a luaina vuai e kai God ma kai ra Lam. ⁵Ma pa di gire tadav ta vaongo ta ra ngie i diat; ma pa ta magit na vartakun ta diat.

A utul a angelo

⁶Ma iau ga gire ta ra angelo mulai i purpururung livuan ta ra bala na bakut, ma i ga vature ra bo na varvai ba pa na mutu, upi na varvai me tadav diat dia ki ta ra rakarakan a gunagunan, ma ta ra lavur kor na tarai, ma ra lavur vuna tarai, ma ra lavur alala tinata, ma ra lavur vuna gunan; ⁷ma i biti ma ra ngala na nilaina dari: Avat a ru God ma avat a tul tar ra pite varpa tana; tago ra pakana bung na varkurai i tar vut. Io, avat a lotu tadav nina i ga vaki ra bala na bakut ma ra rakarakan a gunagunan, ma ra ta, ma ra lavur matana tava.

⁸Ma ta ra angelo, a vauruana, i murmur, ma i biti dari: I tar bura, i tar bura Babilon ra ngala, nina i ga vamomo ra lavur gunagunan ma ra vain na kankan ure kana ungaunga.

⁹Ma ta ra angelo, a Vautuluna, i ga mur dir ma i oro ma ra ngala na nilaina dari: Ba ta tutana i lotu tadav ra leing ma ra malalarina ma ra vakilang i tur ta ra palamatana, ba ta ra limana, ¹⁰nam bula na momo ta ra vain na kankan kai God, nina di ga vaninare ta ra la kai kana kulot ma pa di ga pidakia; ma da vakadik ia ma ra iap ma ra pakar ta ra luaina mata i ra lavur angelo gomgom, ma ta ra luaina mata i ra Lam; ¹¹ma ra mi ure kadia kinadik na tubang tutua pa na mutu; ma pa dia ngo ta ra keake ma ta ra marum, diat dia ga lotu tadav ra leing ma ra malalarina, ma diat dia vatur vake ra vakilang ure ra iangina. ¹²A mangamangana vovovon kai ra umana tena gomgom diat dia vatur vake ra lavur vartuluai kai God, ma ra nurnur tai Iesu go kari.

¹³Ma iau ga valongore ra nilai tikai marama ra bala na bakut i ga biti: Una tumu go: Diat dia mat ma ra nurnur tai ra Luluai papa gori, dia ti doan; maia pa, ra Tulungen i biti, upi diat a ngo kan kadia lavur papalum; ma kadia lavur bo na papalum diat a mur diat.

A magit na uma i manga matuka

¹⁴Ma iau ga gigira, ma tika na bakut i pua; ma tikai da natu i ta tutana i ki ta ra ul a bakut, ma a kere na goled ta ra uluna, ma i vature ra pakat

i likokoi i mangi muka ta ra limana. ¹⁵Ma ta ra angelo i ga irop kan ra pal na vartabar, ma i ga oro ma ra ngala na nilaina tadav nina i ga ki ta ra ul a bakut dari: Una tul vue kaum pakat i likokoi ma una dodoko; tago i tar pot ra pakana bung na nidodoko; tago ra magit na uma i manga matuka. ¹⁶Ma nina i ga ki ta ra ul a bakut i ga vue kana pakat i likokoi ta ra rakarakan a gunagunan ma di ga doko pa ra rakarakan a gunagunan.

¹⁷Ma ta ra angelo mulai i vana rikai kan ra pal na vartabar i tur ta ra bala na bakut, i vature bula a mangi na pakat i likokoi. ¹⁸Ma ta ra angelo mulai i vana rikai kan ra uguugu na vartabar, nina i kure ra iap; ma i oraoro ma ra ngala na nilaina tadav nina i vature ra pakat i likokoi, ma i biti: Una tul vue kaum mangi na pakat i likokoi ma una avir guve ra rere na vain matuka. ¹⁹Ma ra angelo i ga vue tar ra pakat i likokoi ura ta ra rakarakan a gunagunan ma i ga avir guve ra vuai na vain ta ra rakarakan a gunagunan, ma i ga vue ta ra tung na vat di rua vapolo ra vain tana, a ngala na tung ure ra kankan kai God. ²⁰Ma di ga rua vapolo ra vain ta ra tung na vat i tur ta ra papar a liplip na pia na pal, ma ra gap i vana rikai ta ra tung na vat, ma i tutua tuk tar ta ra al vakai kai ra umana os, ma i vana a utul a mar ma a ura vinun na kilomita (a ura mar na mail).

A umana angelo ma ra umana kinadik

15 ¹Ma iau ga gire ta ra vakilang arama ra bala na bakut, i ngala ma i enana tuna, lavurua na angelo dia ga vatur vake ra lavurua na kinadik, uina dia mur kakit, tago ra kankan kai God i ot tana.

²Ma iau ga gire i ga da ra ta i vardada ma ra tiroa, di ga pota ma ra iap; ma diat dia ga uvia pa ra leing ma ra malalarina, ma ra matana pika na iangina bula, dia tur ta ra ul a ta i vardada ma ra tiroa, ma dia ga vature ra umana pagol kai God. ³Ma dia kakaile ra kakailai kai Moses ra tultul kai God, ma ra kakailai kai ra Lam, dia ga biti dari: Luluai, God u dekdek muka; kaum lavur papalum dia ngala ma dia padapada varvo; u a King kai ra lavur vuna tarai, kaum lavur mangamangana dia takodo ma dia dovot. ⁴Luluai, to ia ba pa na burut, ma pa na pite pa ra iangim? Tago u kaka u gomgom; tago ra lavur vuna tarai diat a vut boko ma diat a lotu ta ra matam; tago di ga vaarike kaum takodo na mangamangana.

⁵Ba i ga par go ra lavur magit iau ga gigira, ma di ga papa are ra pal na vartabar, a kuba i ra varvai dovot, nina i tur arama ra bala na bakut; ⁶ma ra lavurua na angelo dia ga vature ra lavurua na kinadik, dia ga irop ta ra pal na vartabar, ma dia ga mong ma ra mal pua i bagabagele, ma dia ga vi pit ra bongobongo i diat ma ra vipit na goled. ⁷Ma tikai ta diat ra ivat na magit na vavaki a umana launa i ga tul tar lavurua na la na goled ta diat ra lavurua na angelo; ma dia ga buka ma ra kankan kai God, nina i laun pa na mutu. ⁸Ma ra pal na vartabar i buka ma ra mi tai

ra minamar i God, ma tai ra dekdekina; ma pa i ga tale ta tikai ba na ruk ta ra pal na vartabar tuk ta ra bung ba di ga pait ot pa ra lavurua na kinadik kai ra lavurua na angelo.

A umana la na kankan kai God

16 ¹Ma iau ga valongore ra ngala na nilai tikai i vana rikai ta ra pal na vartabar, i biti tadav ra lavurua na angelo dari: Avat a vana ma avat a lolonge taun ra rakarakan a gunagunan ma ra lavurua na la na kankan kai God.

²Ma ra luaina angelo i ga vana ma i ga lolonge kana la taun ra rakarakan a gunagunan, ma nam ra tarai ba dia ga kap ra vakilang kai ra leing, ma dia ga lotu tadav ra malalarina, di ga manua ma ra umana kaina manua ma ra umana bilak na manua.

³Ma ra vauruana i ga lolonge kana la taun ra ta; ma i ga gap da ra gapu i ra tutana i mat, ma ra lavur magit i laun ara na ta i ga mat.

⁴Ma ra vautuluna i ga lolonge kana la taun ra lavur tava alir ma ra lavur matana tava, ma dia gap uka. ⁵Ma iau ga valongore ra angelo kai ra umana tava i ga biti dari: U tar takodo, u laun go, ma u ga laun amana, u a Tena Gomgom, tago u ga varkurai dari: ⁶tago di ga lolonge ra gapu i ra umana tena gomgom ma ra umana propet, ma u ga vamomo diat mulai ma ra gap; dari i ga topa diat. ⁷Ma iau ga valongore ba ra uguugu na vartabar i ga biti: Maia, Luluai, God Dekdek Muka, kaum lavur varkurai dia takodo ma dia dovot.

⁸Ma ra vaivatina i ga lolonge kana la taun ra keake, ma di ga tul tar ia tana ba na rang ra tarai ma ra iap. ⁹Ma di ga rang ra tarai ma ra ngala na oao, ma dia ga vul ra iang i God, nina i vatur vake ra varkurai ure go ra lavur kinadik; ma pa dia nukpuku upi diat a pite pa ia.

¹⁰Ma ra vailimana i ga lolonge kana la taun ra kiki na king kai ra leing; ma di ga vabobotoi kana varkurai, ma dia ga karat mule ra karamea i diat ta ra kinadik, ¹¹ma dia ga vul ra God arama ra bala na bakut ta kadia kinadik ma ure ra manua i diat, ma pa dia ga nukpuku kan kadia mangamangana.

¹²Ma ra valaptikaina i ga lolonge kana la taun ra ngala na tava alir, a iangina Oiprate; ma i mama upi da mal are ra nga ure diat ra umana king mara ra vanavana rikai na keake. ¹³Ma iau ga gire ra utul a dur na tabaran, da ra utul a rokrok, dital ga vana rikai kan ra ngie i ra dragon ma ra ngie i ra leing, ma ra ngie i ra propet vavaongo; ¹⁴a tulungea i ra utul a tabaran nam, dital pait ra umana vakilang; dital vana tadav ra lavur king ta ra rakarakan a gunagunan upi dital a varurue diat ure ra vinarubu ta ra ngala na bung kai God i Dekdek Muka. ¹⁵(Gire, iau pot da ra tena nilong. Nina i monamono ma i vaninare kana umana mal, i ti doan; upi koko na vanavana bia ma da gire ra pakana tuna.) ¹⁶Ma dital

ga varurue diat ta ra pakana gunan a iangina ta ra tinata Ebraio ba: Armagedon.

¹⁷Ma ra valavuruana i ga lolonge kana la taun ra maup; ma ra ngala na nilai tikai ga vana rikai ta ra pal na vartabar kan ra kiki na king, dari: Di tar pait ia; ¹⁸ma ra umana meme ma ra nilai ta umana ma ra umana pipi dia ga vana rikai; ma i ga guria na kaia, pa i ga guria damana papa ra bung nam ba ra tarai dia ga ki ta ra rakarakan a gunagunan, a guria i ga ngala tuna. ¹⁹Ma di ga tibe ra ngala na pia na pal upi na utul a pakana, ma ra umana pia na pal kai ra umana vuna tarai dia ga tarip; ma ta ra mata i God dia ga nuk pa Babilon ra ngala, upi da vamoma ma ra la na vain kai ra karangap i kana kankan. ²⁰Ma ra lavur lolo par dia ga vilau, ma pa di gire tadav mule ra lavur lualuana. ²¹Ma ra bata na ais i bura marama ra bakut taun ra tarai, ma tikatika na vat na ais i mamat da ra kopono talant.^e Ma ra tarai dia ga vul God ta ra kinadik na bata; tago i ga ngala muka kana kinadik.

Ra ngala na igoro na vavina

17 ¹Ma tikai ta diat ra lavurua na angelo dia vature ra lavurua na la, i ga vana piragu, ma i ga biti tagu dari: Una mai, ina ve tar ra varkurai tam ure ra ngala na igoro na vavina, nina i ki taun mangoro na tava; ²ma ra umana king dia ki ta ra rakarakan a gunagunan dia ga pait ra kaina me, ma ra tarai dia ki ta ra rakarakan a gunagunan dia ga longlong ta kana vain na ungaunga. ³Ma i ga puak iau uria ra pupui ta ra Tulungen; ma iau ga gire ta tika na vavina i ga ki tai tika na leing meme, i vartabirit ma ra lavur iang na varvul, ma ra lavurua na uluna ma a vinun na ramuna. ⁴Ma ra vavina i ga mong ma ra mal meme, ma di ga mar ia ma ra goled ma ra vat i ngatngat ma ra kiau na kalagi, ma i vature ra la na goled ta ra limana, i buka ma ra kaina mangamangana, ma ra dur na magit ure kana ungaunga, ⁵ma di ga tumu tika na iang ta ra pal a matana dari: A magit na pidik, Babilon ra ngala, na i ra lavur igoro na vavina ma ra bilak na mangamangana tuna kai ra rakarakan a gunagunan. ⁶Ma iau ga gire ra vavina i ga longlong ma ra gapu i ra umana tena gomgom, ma ra gapu i diat di ga doko diat ta ra varvai dovot kai Iesu. Ma iau ga kaian muka ba iau ga gire. ⁷Ma ra angelo i ga biti tagu dari: Ta ra ava u kaian? Ina ve u boko ta ra magit na pidik kai ra vavina ma ra leing i ki tana, nina ba ra lavurua na uluna ma ra vinun na ramuna. ⁸Nina ra leing ba u tar gire, i ga laun, ma pa i laun, ma na tutua rikai ta ra ngala na tung i lulur mat, ma na vana ta ra vinirua. Diat dia ki ta ra rakarakan a gunagunan, diat ba pa di ga tumu ra iang i diat ta ra buk na nilaun papa ra vunapai ra rakarakan a gunagunan, diat a kakaian

^e 16.21 A talant i da ra mamat i tika na beg na braun rais.

tana, ba dia gire ra leing, tago i ga tar laun, ma pa i laun, ma na pot. ⁹Go ra kukuraina, ma ia ra kabinana. A lavurua na uluna diat a lavurua na luana, ma ra vavina i ki ta diat; ¹⁰ma diat a lavurua na king bula; a ilima dia tar bura, tikai go i ki ma ta ra tikai pa i ti pot boko; ma ba na pot, na ki papa a ik ika. ¹¹Ma ra leing i ga laun lua, ma go pa i laun, ia iat ra valavutuluna, ma tikai ta diat ra lavurua; ma i vana ta ra vinirua. ¹²Ma nam ra vinun na ramuna nina u tar gire, diat a vinun na king, nam diat ba pa dia vatur vake ta varkurai boko; ma diat a vatur varurungane vake ra varkurai ma ra leing da ra umana king ure ta kopono pakana bung. ¹³A nuknuk i diat i kopono ko, ma dia tul tar kadia kini na varkurai ma ra dekdek i diat ta ra leing. ¹⁴Ma diat a varubu ma ra Lam, ma ra Lam na via pa diat, tago ia ra Luluai kai ra lavur luluai, ma ia ra King kai ra lavur king; ma diat dia bartalaina me, nina di ga oro pa diat ma di ga pilak pa diat ma dia dovot, diat bula diat a via pa diat. ¹⁵Ma i biti tagu dari: Nam ra lavur tava abara ba ra igoro na vavina i ki ie, ia nam diat ra lavur vuna tarai, ma ra kor na tarai, ma ra lavur vuna gunan, ma ra lavur alala tinata. ¹⁶Ma ra vinun na ramuna, u ga gire diat, ma ra leing, diat a milikuane ra igoro na vavina, ma diat a vana kan ia upi na ki varkolono ma upi na ki bia, ma diat a ian ra viono ma diat a vaulung vue ma ra iap. ¹⁷Tago God i ga vanuk tar ia ta ra bala i diat upi diat a pait ra nuknukina, ma upi na kopono ko ra nuknuk i diat, ma upi diat a tul tar kadia varkurai tadav ra leing, tuk ta nam ra bung ba ra tinata kai God i ot tana. ¹⁸Ma ra vavina u tar gire, ia ra ngala na pia na pal, ma i kure diat ra lavur king ta ra rakarakan a gunagunan.

Babilon i tar bura

18 ¹Ma ba i ga par go ra lavur magit, iau ga gire ta ra angelo i vana ba marama ra bala na bakut, ma i vatur vake ra ngala na varkurai; ma ra rakarakan a gunagunan i ga kapa ta kana minamar. ²Ma i ga oro ma ra ngala na nilaina, ma i biti: I tar bura, i tar bura Babilon ra ngala, ma go ieri ia ra kuba i ra umana tabaran, a pal na banubat kai ra lavur dur na tabaran ma ra pal na banubat kai ra lavur beo dia dur ma dia milmilikuan. ³Tago ra lavur vuna tarai dia ga bura ta ra vain na kankan ure kana ungaunga; ma ra lavur king ta ra rakarakan a gunagunan dia ga pait ra kaina me, ma ra umana tena kunukul ta ra rakarakan a gunagunan dia ga uviana ta ra niongor i kana mangamangana vovoloji.

⁴Ma iau ga valongore ta ra nilai tikai marama ra bala na bakut dari: Avat kaugu tarai, avat a vana irop kan ia, upi koko avat a varagur me ta kana lavur varpiam, ma upi koko avat a alube pa ta na ta kana lavur kinadik; ⁵tago kana lavur varpiam dia tar tuk urama ra bala na bakut, ma God i ga nuk pa.kana lavur mangamangana gegagege. ⁶Avat a

babali pirana da i ga babali, ma avat a vaura babali varogop ma kana mangamangana; ma ta ra la i ga pota, avat a vaura pota tar mule tana. ⁷Ma da i ga tibuna pite pa mule, ma i ga papait kana mangamangana vovolo, damana avat a valar tar ia tana ra kinadik ma ra tinabun; tago i biti ta ra balana dari: Iau ki na tadar vavina, ma vakir iau a ua, ma pa ina gire muka ra tabun. ⁸Io, kana lavur kinadik diat a pot ta ra kopono bung, a minat, a tinabun ma ra mulmulum; ma da vaulung vue ma ra iap; tago ra Luluai God nina i tar kure, i dekdek. ⁹Ma ra umana king ta ra rakarakan a gunagunan, diat dia ga pait ra ungaunga me, ma dia ga ki varurung me ta ra vovolo, diat a tangtangie, ma diat a kukula ure, ba dia gire ra mi ta kana nidodo, ¹⁰ma diat a tur aro vailik, tago dia burutue kana kinadik, ma diat a oraoro dari: Na kaina, na kaina, ra ngala na pia na pal Babilon; ra dekdek na pia na pal, tago kaum balbali i tar pot ta ra kopono pakana bung. ¹¹Ma ra umana tena kunukul kai ra rakarakan a gunagunan dia tangtangie ma dia lingligur tana, tago pa ta tikai na kul pa mule, kadia tabarikik. ¹²A tabarikik ba di ga pait ia ma ra goled, ma ra silva, ma ra ngatngat na vat, ma ra umana kiau na kalagi, ma ra bo, na mal, ma ra mal meme marut, ma ra mal kumau, ma ra mal birao; ma ra lavur davai i ang na katkat, ma ra lavur la di ga pait ia ma ra loko na elefant, ma ra lavur la di ga pait ia ma ra davai i ngatngat muka, ma ra gobol na palariam, ma ra palariam tuna, ma ra bo na vat; ¹³a sinamon bula, ma ra kalami, a pupuka i ang na katkat, a bira na davai, ma ra bulit i ang na katkat, a vain, a dangi, a plaua, a vit, a umana bulumakau, a umana sip, a umana os, a umana kiki na vinavana, ma ra umana vilavilau, ma ra umana tulungea i ra tarai. ¹⁴Ma ra lavur magit ra balam i kaina upi ia, dia tar vana kan u, ma ra lavur magit na barbar ma ra lavur magit na minong dia tar panie kan u, ma pa da na tadav diat mulai. ¹⁵Ma ra umana tena kunukul dia ga vung go ra lavur magit, diat ba i ga vauviana diat, diat a tur aro vailik, tago dia burutue kana kinadik, ma dia tangtangi ma i tabun ra bala i diat; ¹⁶ma dia oraoro dari: Na kaina, na kaina, ra ngala na pia na pal, i ga mong ma ra mal kumau, ma ra mal meme marut, ma di ga mar ia ma ra goled, ma ra ngatngat na vat, ma ra kiau na kalagi, ¹⁷tago ta ra kopono pakana bung di tar vakaina vue nam ra ngala na tabarikik par. Ma ra lavur luluai na parau, ma diat dia vana vurvurbit ma ra parau, ma diat ra lavur tena ta par, ma diat dia papalum ta ra ul a parau, dia ga tur aro vailik, ma ba dia ga gire ra mi ta kana niio, ¹⁸dia ga oraoro dari: Nuve ra pia na pal dir varogop ma go ra kaliana? ¹⁹Ma dia ga vue imimire ra tobon ta ra ulu i diat, dia ga tangi ma dia ga kukula ma dia ga manga oraoro dari: Na kaina, na kaina, ra ngala na pia na pal, ure nina diat dia ga vana na ta ma kadia umana parau, dia ga uviana ta kana lavur ngatngat na tabarikik; tago di tar re vue ta ra kopono pakana bung. ²⁰U, ra bala na bakut, una gugu ta go,

ma avat a gugu ra lavur tena gomgom, ma avat ra umana apostolo, ma ra umana propet; tago God i pait ot pa kavava varkurai tana.

²¹Ma tika na dekdek na angelo i ga tak pa tika na ngala na vat da ra vat na uduudu, ma i ga vue ura na ta, ma i ga biti dari: Da ga vue bula Babilon damana, ra ngala na pia na pal, ma na ngala kana bunura, ma pa da gire tadav mule muka. ²²Ma pa da valongore mule piram ra nilai diat dia ububu ra pagol, ba ra umana tena kakakat kakailai ma ra umana tena vuvu kaur, ma ra umana tena pupunge tavur, ma pa ta tena madaka ta ra bo na papalum na ki mulai piram, ma pa da valongore mule ra nilai ra vat na uduudu piram; ²³ma pa ta birao na lamp na pupua mulai piram; ma pa da valongore mule ra nilai ra tulai kalama, a tutana, ba ra tulai kalama, a vavina, piram; tago kaum umana tena kunukul dia ga ngalangala ta ra rakarakan a gunagunan; tago di ga vagu pa ra lavur vuna tarai par ma kaum agagar. ²⁴Ma di ga gire tadav ra gapu i ra umana propet ma ra umana tena gomgom pirana ma ra gapu i diat par bula di ga doko diat ta ra rakarakan a gunagunan.

19 ¹Ma ba i ga par go ra lavur magit iau ga valongore da ra nilai ra matana kor na tarai arama ra bala na bakut dia oraoro dari: Aleluia; a varvalaun, ma ra minamar, ma ra dekdek kai kada God; ²tago i dovot ma i takodo kana lavur varkurai; tago i ga kure ra ngala na igoro na vavina, nina i ga vakaina ra rakarakan a gunagunan ma kana ungaunga, ma i tar obo pa ra gapu i kana umana tultul pirana. ³Ma dia ga biti mulai: Aleluia. Ma kana mi i tubang rikai pa na mutu. ⁴Ma ra ura vinun ma a ivat na patuana, ma ra ivat na magit na vavaki a umana launa, dia ga bura timtimum ma dia ga lotu tadav God, nina i ki ta ra kiki na king, ma dia ga biti dari: Amen; Aleluia.

A lukara na varbean kai ra Lam

⁵Ma ra nilai tikai i ga vana rikai ta ra kiki na king, dari: Avat a pite pa kada God, avat par kana umana tultul, avat ava burutue, ra umana ikilik ma ra umana ngala. ⁶Ma iau ga valongore i ga da ra nilai ra matana kor na tarai, ma da ra nilai mangoro na matana tava, ma da ra nilai ra ngala na pipi, ma i ga biti dari: Aleluia, tago ra Luluai, kada God nina i Dekdek Muka, i ki na king. ⁷Dat a gugu ma dat a ga muka, ma dat a pite pa ia; tago ra bung na varbean kai ra Lam i tar pot ma kana tulai i tar vaninara. ⁸Ma di ga tul tar ia upi na mong ma ra mal kumau, i bagabagele ma i gomgom; tago ra mal kumau ia ra lavur takodo na mangamangana kai ra umana tena gomgom. ⁹Ma i biti tagu: Una tutumu: Diat di ga ting pa diat upi ra lukara na varbean kai ra Lam, dia ti doan. Ma i biti tagu: Go ra umana dovot na tinata kai God. ¹⁰Ma iau ga bura pire ra ura kauna upi ina lotu tadav ia. Ma i biti tagu: Koko, tago iau bula tika na tultul uka, dat par ma ra umana turam, nina dia vatur ra

varvai dovot ure Iesu; una lotu tadav God; tago ra varvai dovot ure Iesu ia ra tulungea i ra tinata na propet.

Nina i ga ki ta ra os pua

¹¹Ma iau ga gire ra bakut i ga taprei; ma tika na os pua, ma nina i ga ki tana, a iangina Takodo ma ra Dovot; ma i takodo kana varkurai ma kana vinarubu. ¹²A ura kiau na matana dir varogop ma ra biro na iap, ma mangoro na vipuar na vat i ngatngat ta ra uluna; ma di ga tumu ra iangina tana, ma pa ta i nunure, ia kaka iat. ¹³Ma i mong ma ra mal di ga apur ia ma ra gap; ma di vatang ra iangina ba: A Tinata kai God. ¹⁴Ma ra lavur loko na tarai na vinarubu arama ra bala na bakut dia mur ia, ma dia ga mong ma ra mal kumau. i pua ma i gomgom. ¹⁵Ma tika na pakat na vinarubu i mangi muka i vana rikai ta ra ngiene, upi na kita ra lavur vuna tarai me; ma na kure diat ma ra buka na palariam; ma i ruarua ra tung na vain i ra karangap i ra kankan kai God i Dekdek Kakit. ¹⁶Ma di ga tumu ra iangina ta kana mal ma ta ra par kabin dari ba: A King kai ra lavur king, ma ra Luluai kai ra lavur luluai.

¹⁷Ma iau ga gire tika na angelo i ga tur ta ra matana keake; ma i ga oro ma ra ngala na nilaina tadav ra lavur beo, dia purpururung livuan ta ra bala na bakut, dari: Avat a mai, ma avat a kor varurung tadav ra ngala na lukara kai God; ¹⁸upi avat a ian ra kanomong i ra umana king, ma ra kanomong i ra umana luluai, ma ra kanomong i ra umana ngala, ma ra kanomong i ra umana os, ma ra kanomong i diat bula dia ki tana, ma ra kanomong i diat par ra tarai tuna, ma ra umana vilavilau, a umana ikilik ma ra umana ngala.

¹⁹Ma iau ga gire ra leing, ma ra lavur king kai ra rakarakan a gunagunan ma kadia lavur loko na tarai na vinarubu, dia ga tur varurung upi diat a varubu ma nam i ga ki ta ra os, ma kana lavur loko na tarai na vinarubu bula. ²⁰Ma di ga kinim vake ra leing, dir ma ra propet vavaongo, nina i ga pait ra umana vakilang ta ra luaina matana, nina i ga vagu pa diat me, dia ga kap ra vakilang kai ra leing, ma diat dia ga lotu tadav ra malalarina. Ma di ga vue valauna dir par ta ra lum i birao ma ra iap ma ra pakar; ²¹ma ra ibaiba di ga doka ma ra ngala na pakat na vinarubu kai nina i ga ki ta ra os, nina ra pakat na vinarubu iat i vana rikai ta ra ngiene; ma ra lavur beo par dia ga maur ma ra kanomong i diat.

Tika na arip na marmar na kilakilala

20 ¹Ma iau ga gire tika na angelo i vana ba marama ra bala na bakut ma i vature ra ki ure ra ngala na tung i lulur mat, ma tika na ngala na vinau na palariam ta ra limana. ²Ma i kinim vake ra dragon, ra vui papa ania, ra Tena Vartakun ma ra Satan, ma i ga vi vake ure

tika na arip na marmar na kilakilala, ³ma i ga vue vaba ia ta ra ngala na tung, ma i ga banu bat ia, ma i ga vabulit bat ia upi koko i vagu pa ra lavur vuna tarai mulai tuk ta nam ra bung ba i tar par tana tika na arip na marmar na kilakilala; ma namur ta go da valangalanga vue mule a ik ika.

⁴Ma iau ga gire ra umana kiki na king, ma diat dia ga ki tana, ma di ga tul tar ra varkurai ta diat; ma iau ga gire ra tulungea i diat di ga kutu vue ra ulu i diat ure ra varvai dovot ure Iesu, ma ure ra tinata kai God, ma diat ba pa dia ga lotu tadav ra leing, ba ra malalarina, ma diat ba pa dia ga kap ra vakilang kai ra leing ta ra palamata i diat ma ta ra lima i diat; ma dia ga lalaun ma dia ga varkurai varirivut ma Kristo tai tika na arip na marmar na kilakilala. ⁵Ma diat ra ibaiba, ba dia ga vatut valili diat kan ra minat, vakir dia ga laun mulai tuk ta nam ra bung ba i ga tar par ra arip na marmar na kilakilala. Go ra luaina nilaun mulai kan ra minat. ⁶Diat di valaun diat ta ra luaina nilaun mulai, dia ti doan ma dia ti gomgom; a vauruana minat pa na kure diat; tago diat a umana tena tinabar kai God ma kai Kristo, ma diat a varkurai rangup me tika na arip na marmar na kilakilala.

Di uvia pa Satan

⁷Ma ba i tar par ra arip na marmar na kilakilala, da pala vue Satan kan kana pal na banubat, ⁸ma na vana rikai upi na vagu pa ra lavur vuna tarai ta ra ivat na nguna rakarakan a gunagunan, Gog ma Magog, upi na varurue diat upi ra vinarubu; ma kadia matana pika i ngala da ra veo na ta. ⁹Ma dia ga tutua ta ra tababa kai ra gunagunan, ma dia ga tur kikil ra kuba i ra umana tena gomgom ma ra vakak na pia na pal; ma ra iap i vana ba marama ra bala na bakut, ma i ga en vue diat. ¹⁰Ma di ga vue vaba Satan, nina i ga vagu pa diat, ta ra lum na iap ma ra pakar, a leing ma ra propet vavaongo dir ki bula tana, ma da vakadik diat ta ra keake ma ta ra marum pa na mutu.

A mutuaina varkurai

¹¹Ma iau ga gire ra ngala na kiki na king i pua, ma nina i ga ki tana, ma ra rakarakan a gunagunan ma ra bala na bakut dir ga lop kan ra matana; ma vakir di ga gire mule ta maup ure dir. ¹²Ma iau ga gire ra lavur minat par, a umana ngala ma ra umana ikilik, dia ga tur ta ra mata i ra kiki na king, ma di ga pelegi ra umana buk; ma di ga pelegi bula ta ra tika na buk mulai, nina ba ra buk na nilaun; ma di ga kure ra lavur minat ta nam ra lavur magit di ga tumu diat ta ra lavur buk, da kadia lavur mangamangana. ¹³Ma ra ta i ga vamule ra lavur minat dia ga va ta ra balana; ma ra tung na minat ma ra ruarua na tulungen dir ga vamule ra lavur minat dia ga ki ta dir; ma di ga kure diat tikitikai da kadia lavur

mangamangana. ¹⁴Ma di ga vue ra minat ma ra ruarua na tulungen ta ra ngala na lum i birao ma ra iap. A vauruana minat go; a lum na iap iat. ¹⁵Ma diat par ba pa di ga tumu ra iang i diat ta ra buk na nilaun, di ga vue vaba diat ta ra lum na iap.

A kalamana bala na bakut ma ra kalamana rakarakan a gunagunan

21 ¹Ma iau ga gire ra kalamana bala na bakut ma ra kalamana rakarakan a gunagunan; tago ra luaina bala na bakut ma ra luaina rakarakan a gunagunan dir ga panie; ma pa ta ta mulai. ²Ma iau ga gire ra kalamana Ierusalem ra gomgom na pia na pal i vana ba marama ra bala na bakut kan God, di ga vaninare da di vamong ra taulai kalama, a vavina ure kana tutana. ³Ma iau ga valongore ra ngala na nilai tikai i ga arikai ta ra kiki na king, i biti dari: Gire, a kuba i God i ki pire ra tarai, ma da vatang diat ba a taraina, ma God iat na ki pire diat, ma ia iat kadia God; ⁴ma na u vue ra lur na mata i diat; ma pa ta minat, ma pa ta tinabun, ma pa ta tinangi, ma pa ta kinadik mulai; tago ra lavur magit i ga lua i tar panie. ⁵Ma nina i ki ta ra kiki na king i biti dari: Gire, ina pait vakalamane ra lavur magit. Ma i biti: Una tutumu; tago go ra lavur tinata i takodo ma i dovot. ⁶Ma i biti tagu: Di tar pait ia. Iau ra Alfa ma ra Omega, ra vunapaina ma ra mutuaina. Nina i mar, ina tabar vakuku ia ma ra tava tai ra kivu na tava na nilaun. ⁷Nina i uvuvia na kale pa go ra lavur magit; ma iau kana God, ma ia a natugu. ⁸Ma ure ra lavur ulai, ma diat ba pa dia nurnur, ma ra lavur bilak, ma ra lavur tena ungaunga, ma ra lavur tena agagar, ma ra lavur tena lotu tadav ra tabataba, ma ra lavur tena vavaongo par, kadia tiniba ta ra lum i birao ma ra iap ma ra pakar; ia nam ra vauruana minat.

A kalamana Ierusalem

⁹Ma tikai ta diat ra lavurua na angelo dia ga vature ra lavurua na la, dia ga buka ma ra lavurua na kinadik dia mur kakit, i ga vut; ma i ga biti tagu dari: Una mai, ina ve tar ra taulai kalama tam, ra taulai kai ra Lam. ¹⁰Ma i ga puak pa iau ta ra Tulungen urama ta ra ngala na luana i manga tuluai, ma i ga ve tar Ierusalem tagu, ra gomgom na pia na pal, i vana ba marama ra bala na bakut kan God, ¹¹ma ra minamar i God i ki tana; a kapana i ga da ra vat i ngatngat muka, da ra vat na iasper ma i barabara da ra kristal. ¹²A ngala na liplip na vat i tur kikil ia, i manga tuluai urama; ma a vinun ma a urua na mataniolo tana, ma a vinun ma a urua na angelo dia ga tur ta ra vinun ma a urua na mataniolo; ma di ga tumu ra iang i diat ra vinun ma a urua na vuna tarai kai ra umana natu i Israel tana; ¹³a utul a mataniolo ta ra papar a taur, a utul ta ra papar a labur, a utul ta ra papar a taubar, a utul ta ra papar a taoai. ¹⁴Ma ra bit a liplip na vat kai ra pia na pal a vinun ma a ura vat i tana, ma di ga tumu ra iang i diat ra vinun ma

a urua na apostolo kai ra Lam tana. ¹⁵Ma nina ba amir tata me i ga vatur ra valavalar, a vuvur, di ga pait ia ma ra goled, upi na valar ra pia na pal, ma kana lavur mataniolo, ma kana liplip na vat. ¹⁶Ma ra pia na pal i dari: a ivat na nguna tana, ma kana lolovina i varogop ma ra tababana; ma i ga valar ra pia na pal ma kana vuvur, a ura arrip ma a ivat na mar na kilomita (tika na arrip ma a ilima na mar na mail); ra lolovinana ma ra tababana, ma. ra tuluaiana urama dital ga varogop par. ¹⁷Ma i ga valar kana liplip na vat, tika na mar ma a ivat na vinun ma a ivat na malmalikun, da ra valavalar kai ra tutana, di vatang ia bula kai ra angelo. ¹⁸Ma di ga papait ra liplip na vat ma ra iasper; ma ra pia na pal di ga pait ia ma ra goled tuna, i barabara da ra tiroa. ¹⁹Ma ra umana bit a liplip na pia na pal dia ga mong ma ra lavur mangana vat i ngatngat. A luaina bit a liplip a iasper; a vauruana a sapir; ra vautuluna a kalkidon; ra vaivatina a emeraled; ²⁰a vailimana a daimon; ra valaptikaina a sardio; ra valavuruana a krisolito; ra valavutuluna a beril; ra valavuvatina a topas; ra vavinununa a krisopras; ra vavinununa ma tikai a iasint; ra vavinununa ma a urua a ametis. ²¹Ma ra vinun ma a ivu kiau na kalagi; tikitika na mataniolo a kopono kiau na kalagi; ma ra pal a nga kai ra pia na pal di ga pait ia ma ra goled, i barabara da ra tiroa. ²²Ma pa iau ga gire ta pal na vartabar tana, tago ra Luluai God i Dekdek Kakit, ia iat ma ra Lam, dir kana pal na vartabar. ²³Ma ra pia na pal vakir i iba upi ra matana keake, ba ra gai, upi dir a vakapa; tago ra minamar i God i ga vakapa, ma ra Lam iat ia ra lamp ure. ²⁴Ma ra tarai ta ra rakarakan a gunagunan diat a vanavana ta ra kapana; ma ra lavur king dia vung kapi kadia minamar tana. ²⁵Ma pa dia banubat muka kana umana mataniolo ta ra keake (ma pa ta marum tana); ²⁶ma diat a kap ra minamar ma ra variru kai ra lavur vuna tarai tana. ²⁷Ma pa ta dur na magit na olo muka tana, ba ta tika na bilak, ba ta vaongo; diat ika di ga tumu diat ta ra buk na nilaun kai ra Lam.

22 ¹Ma i ga ve tar tagu tika na tava alir, a tava na nilaun, i barabara da ra kristal, i alir apang ta ra kiki na king kai God ma ra Lam, livuan ta kana nga. ²Ma ra davai na nilaun i ga tur ta ra ura papar a tava, a vinun ma a urua kana vunuai, ma ta ra gaigai par i vuai; ma ra mapina davai i topa ra varvalaun kai ra lavur vuna tarai. ³Ma pa da gire mule ta bilak na magit; ma ra kiki na king kai God ma kai ra Lam na tur tana; ma kana lavur tultul diat a toratorom tana; ⁴ma diat a gire ra matana; ma ra iangina na tur ta ra palamata i diat. ⁵Ma pa ta marum. mulai; ma pa dia mainge ra kapa na lamp ba ra kapa na keake; tago ra Luluai God na vakapa diat; ma diat a varkurai na king pa na mutu.

A pinot kai Iesu

⁶Ma i biti tagu: I takodo, ma i dovot go ra lavur tinata; ma ra Luluai God kai ra lavur tulungea i ra lavur propet, i ga tul vue kana angelo upi

na ve tar ia ta kana lavur tultul ra umana magit i maravai ba da pait ia. 7Ma ina pot lulut. Nina i vatur vake ra lavur tinata na propet ta go ra buk i ti doan.

8Ma iau, Ioanes, iau ga valongore ma iau ga gire go ra lavur magit. Ma ba iau ga valongore ma ba iau ga gire, iau ga bura timtimum upi ina lotu pire ra kau i ra angelo, nina i ga ve tar go ra lavur magit tagu. 9Ma i ga biti tagu: Koko, iau bula a tultul uka, dat ma diat ra lavur turam ma ra lavur propet ma diat dia vatur vake ra tinata ta go ra buk; una lotu tadav God.

10Ma i biti tagu: Koko una vabulit bat ra tinata na propet ta go ra buk; tago ra kilala i tar maravai. 11Nina ba pa i takodo, na pait boko ra magit ba pa i takodo; ma nina i dur da vadur ia mulai boko; ma nina i takodo, na pait boko ra mangamangana takodo, ma nina i gomgom, da vagomgom ia mulai. 12Gire, ina pot lulut, amir ma kaugu vapuak, upi ina bali ra mangamangana kai ra tarai tikatikai. 13Iau ra Alpa ma ra Omega, iau lua ma iau mur kakit, iau ra vunapaina ma ra mutuaina. 14Diat dia dur pa kadia lavur mal upi diat vana tadav ra davai na nilaun ma upi diat a olo ta ra umana mataniolo ta. ra pia na pal, dia ti doan. 15A lavur pap, ma ra lavur tena agagar, ma ra lavur tena ungaunga, ma ra lavur tena vardodoko, ma ra lavur tena lotu tadav ra tabataba, ma diat par dia mainge ra vaongo, ma dia pait i bula, pa diat a ruk muka tana.

16Iau Iesu, iau ga tul vue kaugu angelo upi na varvai dovot ta go ra lavur magit ta vavat ure ra lavur ekelesia. Iau ra okor i David, ma kana bul mur bula, a tagul na lar i rarao.

17Ma ra Tulungen ma ra taulai kalama dir biti: Una mai. Ma nina i valavalongor na biti: Una mai. Ma nina i mar, boina ba na vana uti; ma nina i mainge, boina ba na vana uti, ma na mome ra tava na nilaun ma pa da kul ia.

A mutuaina

18Iau varvai dovot tadav diat par dia valongore ra tinata na propet ta go ra buk: Ba tikai i vot tar ta magit ta diat, God bula na vot i tar ra lavur kinadik tana, nina di ga tutumu ure ta go ra buk; 19ma ba tikai i tak vue ta magit kan ra tinata ta go ra buk na propet, God na tak vue bula kana tiniba ta ra davai na nilaun, ma ta ra gomgom na pia na pal, nina di ga tutumu ure ta go ra buk.

20Nina i varvai ure go ra lavur magit i biti: Maia pa; ina pot lulut. Amen; una mai, Luluai Iesu.

21A varmari kai ra Luluai Iesu na ki pire diat ra lavur tena gomgom. Amen.